

DISCOVERING
EUROPEAN
NEIGHBOURS IN
THE 3RD
AGE

Upoznajmo evropske susede u trećem dobu!

Iren Matić

Razgovor sa Iren Matić obavljen je u njenom prijatnom i ukusno uređenom domu, koji krasi brojni suveniri sa raznih putovanja, u Šapcu u Ulici Kralja Petra Prvog.

Iren je ugledala ovaj svet 1953. godine u Subotici. Pažnja koja joj je poklanjana kao ćerki jedinici u domu roditelja, gde su živele i tetka i baka po tati, pozitivno su uticali na nju i stabilnost koju i danas poseduje. Iren je progovorila na dva maternja jezika: mađarskom i srpskom. Sa tatom, tetom i bakom, uvek je govorila mađarski, a sa mamom srpski.

Svoje obrazovanje Irena je otpočela sa šest godina, malo ranije nego njeni vršnjaci, a sve sa željom da nauči nešto novo. Sa izuzetnom revnošću završila je osnovnu školu koju je pohađala na mađarskom. Po završetku osnovnog obrazovanja, upisala je srednju Ekonomsku školu, a zatim i Fakultet koji nije završila. Tokom srednje škole uz treninge i česte košarkaške utakmice, bilo je vremena i za druženje i izlaske. Na jednom takvom opuštenom druženju upriličilo se i upoznavanje sa momkom iz Šapca, koji je studirao u Subotici. Slučajan susret izrodio je nešto najlepše i najradosnije za tada šesnaestogodišnju Iren, ljubav za ceo život. Četiri godine nakon prvog susreta, Iren napušta posao, rodnu kuću, Suboticu i seli se za Šabac. Uz muža, novi posao u novom gradu dočekali su je i novi ljudi, ali i navike i običaji koje do tada nije poznavala. Iren, jednostavna i čovečna, strpljiva i naredna da svakog sluša, vaspitana da poštuje svoje roditelje, prihvata i novi dom i Bobanove roditelje. U gradu gde su je lepo dočekali i sama je uz pomoć svekrve za Svetog Nikolu počela da dočekuje goste. I dalje je slavila svoj Božić, Uskrs, imendan, ali je prihvatila i običaj slavljenja krsne slave. Naprosto je u toj praksi Srba pravoslavaca osetila

porodičan duh, tradiciju koju treba negovati, kako bi i svoje potomke naučila da se slava prenosi sa oca na sina, s kolena na koleno.

Uklapanje u novu sredinu bilo je olakašano rođenjem prvog, a zatim i drugog sina. U rodnu Suboticu išla je često i rado i činilo joj se da je sve kao što je bilo kada je ona otišla. Uz česte odlaske u roditeljski dom, bilo je vremena i za odlaske na letovanja, izlete u zemlji i inostranstvu, ali i druženja po kinološkim manifestacijama. Iako je u Šapcu govorila samo srpski u komunikaciji sa ocem, mađarski je do kraja ostao jedini jezik za razgovor.

Moglo bi se reći da kako se klupko vremena odmotavalo po imanentnoj logici tadašnjeg trenutka, da je Iren bila požrtvovana majka, odana i verna supruga i odgovorna radnica u Pošti u kojoj je provela radni vek i dobila zasluženu penziju. Iznad svega Iren je izvrsna domaćica čija spretnost i umešnost i danas zaslužuju sve pohvale.

Ipak, desilo se devedesetih godina da se odronila peščana podloga „brzog biznisa“ njenog muža, pa da su izgubili sve što su imali. Porodica se neposredno pred početak bombardovanja seli u tada Južno Afričku Republiku, odakle se Iren sama vraća kada je uspostavljen vazdušni saobraćaj na relaciji Afrika Evropa, odnosno Srbija. Zalog za porodični život, za održavanje porodice na okupu u najtežem trenutku po sve njene članove, kao i trajnost srednjoškolske ljubavi, bila je roditeljska kuća. Iren je prodala svoj dom u Subotici, i uz manji kredit uspela je da kupi stan u Šapcu, u kojem je svila novo gnezdo i gde penzionerske dane provodi sa suprugom Bobanom. Svojom snažnom voljom, upornošću, a pre svega ljubavlju, Iren je održala porodicu na okupu. U sudbonosanim danima požrtvovanja Iren je zanemarila sebe i svoje zdravlje, a posledice svega što se desilo i danas su приметne: česte glavobolje i ruke koje ne može da kontroliše. Otuda je i video snimak izostao, jer kada je u centru pažnje, kada nešto radi šakama, one počinju da drhte nekontrolisano i ispušta stvari. Pokušale smo da snimimo kako seče kolače koje je napravila, ali to je bilo jako neprijatno za nju. Ispoštovala sam njenu molbu, da to ne radimo.

Iako i danas budnim okom i dušom prati razvoj porodičnih događaja, drži se po strani i čeka da bude pozvana, kako nikome ne bi smetala. Indirektno prati sve, pomaže svima kojima je pomoć potrebna, ali se direktno u odluke svojih najbližih ne meša.

Mlađi sin je zasnovao porodicu i Iren je tu da unučićima spremi domaću supu i omiljene kolače. Unuku je čuvala dve godine, ali kada su se roditelji odlučili za vrtić, iako joj je bilo teško prihvatila je bez pogovorno njihovu odluku. Zato je želja za starijim sinom sveprisutana, kao i radost kada on dođe u Šabac ili ona ode kod njega u Dubai.

Irena je koleginica moje mame, živele smo u istoj ulici, a mama je jako bliska sa njom, tako da sam i sama upoznata sa njenim celim životom. Nikada nije bila kritična prema drugima, uvek pozitivna i čini se puna poštovanja i ljubavi prema bližnjima. Stekla sam utisak da su porodične norme, poštovanje i požrtvovanost bile deo vaspitanja koje dobila od svojih namilijih još u detinjstvu. Sve što je upijala kao mala, urezalo se neizbrisivo u njenu dušu. Iren je i danas takva, odmerena, nenametljiva i skromna.

Istrajnost i sistemski trud i rad i sada su prisutni, mada samo malo usporeni zbog godina i bolesti. U nameri da bude „bliža“ sinu koji je na drugom kontinentu, ali i prijateljicama u Evropi i

Americi, naučila je da koristi kompjuter. Uz dnevne kućne obaveze, šetnje po kvartu, vreme najčešće provodi uz kompjuter i društvene mreže: <https://www.facebook.com/irena.matic.9> .

U Šapcu, jun 2020.

Suzana Lazarević